

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ยาและการบริโภคอาหารของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ใช้บริการ ณ ศูนย์สุขภาพชุมชนของโรงพยาบาลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ในเดือนพฤษภาคม 2551 ถึงเดือนมิถุนายน 2551 โดยประชากรมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น โรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ
2. มีระดับความดันโลหิตมากกว่าและ/หรือเท่ากับ 140/90 มิลลิเมตรปรอท 3 ครั้งภายในระยะเวลา 6 เดือนย้อนหลัง
3. ใช้ยาในการรักษาโรคความดันโลหิตสูง
4. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนซึ่งเป็นผลจากความดันโลหิตสูงต่ออวัยวะเป้าหมายเช่น ตา หรือไต เป็นต้นและไม่เป็นโรคร่วมอื่นๆเช่น ไขมันในเลือดสูง หรือ เบาหวานโดยพิจารณาจากประวัติการรักษา
5. สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทย
6. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แบบบันทึกน้ำหนักและส่วนสูงพร้อมด้วยเครื่องชั่งน้ำหนัก และ เครื่องวัดส่วนสูงที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากศูนย์วิศวกรรมการแพทย์ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่

การใช้ยาถูกต้องตามหลักการจำนวน 13 ข้อ คะแนนต่ำสุด 13 คะแนน และ
คะแนนสูงสุด 39 คะแนน

30.34-39.00	คะแนน หมายถึง	การใช้ยาอยู่ในระดับดี
21.67-30.33	คะแนน หมายถึง	การใช้ยาอยู่ในระดับพอใช้
13.00-21.66	คะแนน หมายถึง	การใช้ยาอยู่ในระดับควรปรับปรุง

การป้องกันการเกิดอันตรายจากการใช้ยาและการจัดการกับอาการข้างเคียงจำนวน
6 ข้อ คะแนนต่ำสุด 6 คะแนน และคะแนนสูงสุด 18 คะแนน

14.01-18.00	คะแนน หมายถึง	การใช้ยาอยู่ในระดับดี
10.01-14.00	คะแนน หมายถึง	การใช้ยาอยู่ในระดับพอใช้
6.00-10.00	คะแนน หมายถึง	การใช้ยาอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการบริโภคอาหารหลัก 5 หมู่ได้แก่ ชนิด และปริมาณ
อาหารที่บริโภค การบริโภคอาหารเฉพาะโรคได้แก่ อาหารที่บริโภคได้ไม่จำกัดปริมาณ อาหารที่
บริโภคได้แต่ต้องจำกัดปริมาณ และอาหารและเครื่องดื่มที่เป็นข้อห้าม เกณฑ์การให้คะแนน
กำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ(อุเทน ปัญโญ , 2549)ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อคำถาม 15-21 ครั้ง/สัปดาห์
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อคำถาม 8-14 วัน/สัปดาห์
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	ผู้ตอบปฏิบัติตามข้อคำถาม 1-7 ครั้ง/สัปดาห์
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เคยปฏิบัติตามข้อคำถามนั้นเลย

เกณฑ์การให้คะแนน	การบริโภคอาหาร	ทางบวก	ทางลบ
	ปฏิบัติเป็นประจำได้คะแนน	3	0
	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2	1
	ปฏิบัติบางครั้งได้คะแนน	1	2
	ไม่เคยปฏิบัติได้คะแนน	0	3

การแปลผล

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.00	หมายถึง	การบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง	การบริโภคอาหารอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.50 - 1.49	หมายถึง	การบริโภคอาหารอยู่ในระดับควรปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 0.50	หมายถึง	การบริโภคอาหารอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงของเครื่องมือ (content validity) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่านตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เครื่องชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูงได้รับการรับรองจากศูนย์วิศวกรรมการแพทย์เขต 6 เชียงใหม่

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับ ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ณ ศูนย์สุขภาพชุมชนเมืองงาย ตำบลเมืองงาย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.76 (สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ) ส่วนการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ผู้ศึกษาได้ชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูงของอาสาสมัครที่มีน้ำหนักและส่วนสูงแตกต่างกันจำนวน 3 คน โดยชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูงคนละ 10 ครั้ง จากนั้นนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความผันแปร (Coefficient of variation) ได้เท่ากับ 0.00%

การพิทักษ์สิทธิประชาชน

ผู้ศึกษาได้ชี้แจงการพิทักษ์สิทธิของประชากร ด้วยการแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือจากกลุ่มประชากรในการตอบแบบสอบถาม โดยแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะตอบรับ หรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มประชากรสามารถถอนตัวออกจากการศึกษาในระหว่างดำเนินการ โดยไม่มีผลต่อการรักษาพยาบาลแต่อย่างใด คำตอบที่ได้ถือเป็นความลับจะนำมาใช้เฉพาะในการศึกษานี้เท่านั้น เมื่อกลุ่มประชากรตกลงให้ความร่วมมือและลงชื่อในใบยินยอมแล้วผู้ศึกษาจึงเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือจากคณะบดีบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลเชียงดาว เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุมัติผู้ศึกษาได้เข้าพบหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนโรงพยาบาล
เชิงดาวเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือ ในการศึกษา
3. ผู้ศึกษาสำรวจรายชื่อผู้ที่มีความดันโลหิตสูงที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจาก
ข้อมูลการลงทะเบียนผู้มาใช้บริการ
4. ผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการพิทักษ์สิทธิ์ เมื่อได้รับความ
ยินยอมจึงเก็บข้อมูล
5. ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูล
มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลทั่วไปใช้ค่าความถี่และร้อยละ การใช้ยาและการบริโภคอาหารใช้ค่าเฉลี่ย
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน